AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (ötödik tanács)

2009. november 9.*

A T-45/01. DEP. sz. ügyben,

Stephen G. Sanders (lakóhelye: Oxon [Egyesült Királyság]) és 94 másik felperes, akiknek a neve a mellékletben van felsorolva (képviselik őket: I. Hutton és B. Lask barristers)

felpereseknek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: J. Currall, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen,

* Az eljárás nyelve: angol.

támogatja:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: J.-P. Hix és B. Driessen, meghatalmazotti minőségben)

beavatkozó,

az Elsőfokú Bíróság T-45/01. sz., Sanders és társai kontra Bizottság ügyben 2007. július 12-én hozott ítéletét (EBHT 2007., II-2665. o.) követően benyújtott, a költségek megállapítása iránti kérelem tárgyában

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA (ötödik tanács),

tagjai: M. Vilaras elnök (előadó), M. Prek és V. M. Ciucă bírák,

hivatalvezető: E. Coulon,

meghozta a következő

Végzést

A tényállás, az eljárás és a felek kérelmei

1 Az Elsőfokú Bíróság hivatalához 2001. február 27-én benyújtott keresetükben a felperesek, Stephen G. Sanders és 94 további felperes, akiknek a neve a mellékletben van felsorolva, az őket amiatt ért nem vagyoni kár megtérítését kérték, hogy a Joint European Torus (JET) közös vállalkozásnál végzett tevékenységük ellátására nem az Európai Közösségek ideiglenes alkalmazottjaiként vették fel őket.

2 A T-45/01. sz., Sanders és társai kontra Bizottság ügyben 2004. október 5-én hozott ítéletében (EBHT 2004., II-3315. o.; a továbbiakban: közbenső ítélet) az Elsőfokú Bíróság kötelezte az Európai Közösségek Bizottságát, hogy térítse meg az összes felperes emiatt elszenvedett kárát, és elrendelte, hogy a felek ezen ítélet kihirdetését követő hat hónapon belül közöljék az Elsőfokú Bírósággal a közös megegyezéssel megállapított kártérítési összegeket, vagy ilyen megegyezés hiányában saját számszerűsített kereseti kérelmeiket. Az Elsőfokú Bíróság a költségekről nem határozott.

3 Mivel a felek nem jutottak megegyezésre a kártérítés összegéről, közölték az Elsőfokú Bírósággal számszerűsített kereseti kérelmeiket.

4 A T-45/01. sz., Sanders és társai kontra Bizottság ügyben 2007. július 12-én hozott ítéletében (EBHT 2007., II-2665. o.; a továbbiakban: végleges ítélet) az Elsőfokú Bíróság, miután mindegyik felperes vonatkozásában meghatározta a neki járó kártérítés összegét, és kötelezte a Bizottságot annak megfizetésére, elrendelte, hogy a Bizottság maga viseli saját költségeit, és köteles viselni a felpereseknél az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás egésze során felmerült költségeket.

5 Mivel a felperesek nem tudtak megegyezésre jutni a Bizottsággal a költségek összegéről, az Elsőfokú Bíróság hivatalához 2009. március 4-én benyújtott beadványukban azt kérték, hogy az Elsőfokú Bíróság, eljárási szabályzata 92. cikkének 1. §-a alapján a költségek összegét 449 472,14 font sterlingben (GBP) állapítsa meg.

6 Az Elsőfokú Bíróság hivatalához 2009. június 12-én benyújtott beadványában a Bizottság azt kérte, hogy az Elsőfokú Bíróság a felperesek részére megtérítendő költségek összegét 250 000 GBP-ben állapítsa meg.

A jogkérdésről

A felek érvei

7 A felperesek arra hivatkoznak, hogy az eljárás hat és fél évig tartott, három tárgyalás tartását és az Elsőfokú Bíróság két hosszú ítéletét tette szükségessé, és jelentős mennyiségű munkát okozott.

8 A felperesek szerint a felmerült kérdések sokfélesége és összetettsége részben a Bizottság magatartásának tudható be, mert például indokolatlanul követelte felelősségének bizonyítását egyenként mind a 95 felperes vonatkozásában. A Bizottság rugalmatlan megközelítése, amely helytelen módon erősen vitatta a felperesek kérelmét mind a saját felelősségét kimondó elvet, mind az okozott kár nagyságát illetően, releváns körülményt jelent a megtérítendő költségek meghatározása szempontjából.

9 Továbbá, bizonyos kérdések új és fontos jogi szempontokat vetettek fel, például, különösen, a jogvita jogi minősítését, annak a közszolgálati jogviták körébe tartozását illetően, a kártérítési kereset elfogadhatóságát illetően, tekintettel a határidőre, a kártérítési keresetre irányadó ötéves elévülési idő megfelelő alkalmazását illetően, és a JET jogállásának értelmezésével kapcsolatban az Elsőfokú Bíróság T-177/94 és T-377/94. sz., Altmann és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1996. december 12-én hozott ítéletét követően (EBHT 1996., II-2041. o.), vagy összetett ténybeli elemzést igényeltek, különösen a felperesek JET-nél betöltött feladatainak jellegét és előmenetelük egyénenkénti helyreállítását illetően, a nekik járó pénzügyi előnyök egyedi megállapítása végett. Az Elsőfokú Bíróság a vitás kérdések nagy részét a felperesek javára döntötte el.

10 A Bizottság által a károk számszerűsítésére vonatkozóan benyújtott számítások gyakran pontatlanok voltak, ami aprólékos ellenőrzés végzésére kényszerítette a felpereseket.

11 A felperesek ügyeltek a költségek minimalizálására, és ügyvédeiket solicitorok közreműködése nélkül tájékoztatták, a kevésbé fontos kérdéseket fő tanácsadóiknál tapasztalatlanabb, szerényebb díjat kiszámlázó barristerekre bízva, és pénzügyi hozzájárulást kapva a T-144/02. sz., Eagle és társai kontra Bizottság szomszédos ügy felpereseitől.

12 Az ügynek több szempontból is példátlan jelentősége volt, többek között arra tekintettel, hogy a közösségi jog Bizottság általi megsértésére egy fontos közösségi projekttel kapcsolatosan került sor, hogy a Bizottság magatartása e projekt teljes hosszán át tartott, a szerződéses alkalmazottak nagymértékű és ismételt felvételére vonatkozott, és ebből adódóan súlyosan felróható magatartást jelent ezen intézmény részéről.

13 Az ügynek a felperesek számára igen nagy anyagi jelentősége volt, amit jelez a Bizottság által kifizetett kártérítés összege (29 654 315,55 GBP), és ezen összeghez, valamint a felperesek számához képest a költségek szerények. Az ügynek ugyancsak nagy gazdasági jelentősége volt a Közösségek számára.

14 A felperesek álláspontja szerint a Bizottság alaptalanul bírálja, hogy a felperesek több ügyvédet és számviteli szakértőt vettek igénybe, amikor arra hivatkozik, hogy részéről egyetlen alkalmazott kezelte az iratokat. A több ügyvéd és számviteli szakértő bevonását az iratok összetettsége tette szükségessé, és a Bizottság esetében valójában számos tisztviselő segítette az intézményt az eljárás során. A felpereseknek mindenképpen több munkájuk volt, mint a Bizottságnak, figyelemmel többek között a bizonyítási teher megosztására.

15 A felperesek álláspontja szerint a Bizottság alaptalanul hasonlítja a jelen ügyet a közszolgálati jogviták körébe tartozó egyéb szokásos ügyekhez, és ennek keretében alaptalanul javasolja a költségek összegét 250 000 GBP-ben megállapítani.

16 A felperesek költségeinek megállapítása iránti kérelem, kis részében, tartalmazza az ügy kezelésével összefüggő feladatokat ellátó három nem hivatásos képviselő keresetveszteségét és utazási költségeit fedező elemeket, amely feladatokat egyébként solicitoroknak kellett volna elvégezniük sokkal magasabb költségért. A megtéríttethető

költségekre vonatkozó hozzáadottérték-adó (HÉA) szintén megtéríttethető, csakúgy, mint a jelen költségmegállapítás iránti kérelem elkészítésének költségei.

17 A Bizottság arra hivatkozik, hogy semmi nem indokolja a 250 000 GBP-s javaslatánál magasabb összegű költségkiutalást. Ez a javaslat, amely egy tisztviselői ügy (8500 euróra becsült) ésszerű összegű költségeinek a kereset csoportos jellegének figyelembe vétele érdekében 15-ös együtthatóval, valamint a kártérítés egyéni szintjének megállapításához szükséges erőfeszítések figyelembe vétele érdekében 2,5-ös együtthatóval, és végül az átváltási árfolyam figyelembe vétele érdekében 1/1,3-es együtthatóval való megszorzásából ered, a Bizottság szerint több mint ésszerű.

18 A Bizottság álláspontja szerint téves az a felperesi érv, miszerint a felperesek kérelme szerinti összeg a Bizottság alapeljárásban kifejtett védekezése során tanúsított állítólagosan visszaélésszerű magatartására tekintettel indokolt.

19 Valamely félnek az eljárás során tanúsított magatartása ugyanis kizárólag a költségek megosztásának vonatkozásában releváns, amelyre magában az ítéletben kerül sor.

20 Mindenesetre a költségek megállapítása iránti kérelemben semmi nem utal arra, hogy a Bizottság magatartása visszaélésszerű lett volna. A felperesek összetévesztik a megalapozatlan érvre való hivatkozást a felületes és zaklató jellegű érvre való szándékos hivatkozással. A jelen ügyben a Bizottság mindössze védekezett, az Elsőfokú Bíróság pedig sem a közbenső, sem a végleges ítéletben nem utalt arra, hogy a Bizottság visszaélésszerű magatartást tanúsított vagy felületes érvekre hivatkozott volna.

21 A kisebb számítási hibák elkövetését – ami egyébként nehezen elkerülhető –, a Bizottság vita nélkül elismerte. Továbbá, a felperesek is követtek el számítási hibákat.

22 A Bizottság nem kívánja konkrétan vitatni a felperesek több tanácsadó igénybe vételének alátámasztására felhozott érveinek valamelyikét, megjegyzi azonban, hogy részéről mindössze egy alkalmazott látta el az ügyben a védelmet, aki túlnyomórészt egyedül dolgozott, és más alkalmazottak csak az ügy bizonyos vonatkozásai tekintetében segítették. Kétségesnek tartja, hogy szükség volt két tanácsadó megjelenésére a 2003. szeptember 23-i tárgyaláson, tekintettel arra, hogy ez a tárgyalás egyetlen jogkérdésre irányult, nevezetesen a kereset megalapozottságának kérdésére. Vitatja a felperesek három nem hivatásos képviselőjének keresetveszteségére és utazási költségeire vonatkozó kérelmeket. A jelen költségmegállapítási eljárásban a költségekre vonatkozó kérelmeket a Bizottság túlzottan magasnak tartja.

23 A felperesek azon érvével kapcsolatban, miszerint nekik több munkájuk volt, mint a Bizottságnak, ez utóbbi megjegyzi, hogy ő maga számos bizonyítékot szolgáltatott az eljárás során, és időt kellett fordítania a felperesek által benyújtott információk tanulmányozására. Álláspontja szerint csak a felperesek képviseletét ellátó ügyvédek díjai vehetők figyelembe. Az az érv, miszerint a felperesek tanácsadóik közvetlen utasításával minimalizálták költségeiket, a Bizottság szerint nem indokolja a kért összeget, legfeljebb magyarázatot ad arra, hogy ez az összeg miért nem magasabb, ami pedig nem releváns.

24 A Bizottság rámutat, hogy az alapügy előrehaladott szakaszáig valamennyi felperes esetében ugyanazok voltak a fő kérdések, ezért azokat együttesen lehetett vizsgálni.

Helytálló az a tény, hogy e kérdések ezt követően eltérő következményekkel járhattak az egyéni helyzet függvényében, de ez nem változtat azon, hogy előzőleg együttesen tárgyalták őket.

25 A Bizottság elismeri a jelen ügy sajátságos voltát, és nem vitatja, hogy az sokkal jelentősebb, mint a szokásos tisztviselői ügyek. Ez indokolja a kivételesen magas, 250 000 GBP összegű javaslatát. Álláspontja szerint azonban ezen összeg meghaladását semmi nem teszi szükségessé, különösen azért nem, mert a felmerült kérdések a közbenső ítélet meghozataláig nagyrészt közösek voltak a 95 felperes vonatkozásában, és csak ezt követően, egyébként a gyakorlatban könnyen kivitelezhető módon kellett különbségeket tenni a felperesek között.

26 Azon felperesi érvvel kapcsolatban, mely szerint az igényelt költségek arányosan alacsonyabbak a más ügyekben igényelt költségekhez képest, a Bizottság megjegyzi, hogy más területeken, például a versenyügyek, az összefonódások és az állami támogatások terén az igényelt költségek gyakran az ügyben szereplő pénzügyi érdekek sokkal kisebb arányát képviselik, ami azonban nem akadályozza a közösségi bíróságot e költségek jelentős csökkentésében.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

27 Az eljárási szabályzat 91. cikkének b) pontja szerint megtérítendő költségeknek kell tekinteni „a feleknél az eljárással kapcsolatban szükségszerűen felmerült költségeket, különösen az utazási és tartózkodási költségek, valamint a meghatalmazottak, tanács-

adók vagy ügyvédek díjazását". Ebből a rendelkezésből következik, hogy a megtérítendő költségek egyrészt az Elsőfokú Bíróság előtt az eljárással kapcsolatban felmerült, másrészt a szükségszerű költségekre korlátozódnak (az Elsőfokú Bíróság T-38/95. DEP. sz., Groupe Origny kontra Bizottság ügyben 2002. január 24-én hozott végzésének [EBHT 2002., II-217. o.] 28. pontja, valamint a T-342/99. DEP sz., Airtours kontra Bizottság ügyben 2004. június 28-án hozott végzésének [EBHT 2004., II-1785. o.] 13. pontja).

28 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint díjszabási jellegű közösségi rendelkezések hiányában az Elsőfokú Bíróságnak szabadon kell értékelnie az eset tényeit, figyelembe véve a jogvita tárgyát és természetét, a közösségi jog szemszögéből való jelentőségét, az ügy nehézségeit, a peres eljárás miatt az eljáró meghatalmazottaknak vagy tanácsadóknak okozott munka mennyiségét, valamint azokat a gazdasági érdekeket, amelyeket a per a feleknek jelentett (a fenti 27. pontban hivatkozott, Airtours kontra Bizottság ügyben hozott végzés 18. pontja, lásd megfelelően a Bíróság harmadik tanácsa elnökének a 312/82. DEP. sz., Leeuwarder Papierwarenfabriek kontra Bizottság ügyben 1985. november 26-án hozott végzésének [EBHT 1985., 3727. o.] 3. pontját is).

29 A jogvita tárgyát és természetét illetően megállapítandó, hogy a jelen jogvita a JET közös vállalkozásnál dolgozó személyzet felvételének és alkalmazásának feltételeit érinti, és ezért, tekintettel az e vállalkozás működését vezérlő szabályok sajátosságaira, és amint arra az Elsőfokú Bíróság korábban rámutatott (az Elsőfokú Bíróság T-177/94 DEP, T-377/94 DEP és T-99/95 DEP sz., Altmann és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1998. június 25-én hozott végzésének [EBHT-KSZ 1998., I-A-299. o. és II-883. o.] 22. pontja), kényes kérdéseket vet fel. A Bizottság is megjegyzi, hogy a jelen jogvita különlegességei indokolhatják a jelentős összegű költségeket.

30 A jelen jogvitának a közösségi jog szemszögéből való jelentőségét illetően az Elsőfokú Bíróság rámutat, hogy ez az ügy kétségtelenül fontos, azonban fontossága a közszolgá-

lati peres ügyekre korlátozódik, és konkrétabban, ennek keretében a Közösség és azon személyek viszonyára, akiket esetleg a JET közös vállalkozáshoz hasonló rendszerben alkalmaznak.

31 Az ügy nehézségeit és a peres eljárás miatt a felperesek meghatalmazottainak vagy tanácsadóinak esetlegesen okozott munka mennyiségét illetően megjegyzendő, hogy legalábbis az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás első szakaszában és a közbenső ítélet meghozataláig a többek között az ügynek a szerződésen kívüli felelősséggel kapcsolatos, vagy a Közösség és alkalmazottai közötti jogviták körébe tartozására vonatkozóan, a határidőre tekintettel a kártérítési kereset elfogadhatóságára vonatkozóan, vagy a JET jogállásának értelmezésére vonatkozóan felmerült kérdések kényesek voltak, de az összes felperes vonatkozásában közösek.

32 Az egyedi helyzetek megkülönböztetése csak az eljárás második, a Bizottság által az egyes felpereseknek fizetendő kártérítési összeg meghatározására irányuló szakaszában vált szükségessé. Emlékeztetni kell továbbá arra, hogy az Elsőfokú Bíróság előtti eljárás akkor csak a felek között továbbra is vitás pontokra vonatkozott (a végleges ítélet 7–13. pontja és 39–106. pontja), az Elsőfokú Bíróság mindössze formálisan tudomásul vette azon pontokat, amelyek tekintetében a felek egyetértettek (a végleges ítélet 33–38. pontja).

33 Azokat a gazdasági érdekeket illetően, amelyeket a per a feleknek jelentett, az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy azok mind az egyes felperesek, mind a Bizottság számára nagyon jelentősek voltak. Olyan kártérítési kérelmekről volt szó ugyanis, amelyek a felperesek több mint fele esetében tíz évnél hosszabb munkaviszonyra vonatkoztak (a közbenső ítélet 27. pontja). E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a jogvita gazdasági jelentőségét csak részben tükrözte a Bizottság által a feleknek végül kifizetett összesen 29 654 315,55 GBP kártérítési összeg, mivel az a jelen esetben a Bíróság

alapokmányának 46. cikke szerinti határidő alapján megállapított ötéves elévülési idő alkalmazásából ered (a közbenső ítélet 57–85. pontja).

34 Tekintettel a feltett kérdések természetére, a jogvita jelentőségére és a felperesek egyéni jogainak meghatározása érdekében szükséges számítások szakmai jellegére, az Elsőfokú Bíróság álláspontja szerint nem indokolatlan, hogy ez utóbbiak több tanácsadót és egy számviteli szakértőt vettek igénybe, megjegyezve mindazonáltal, hogy nem nyert bizonyítást, hogy a 2003. szeptember 23-i tárgyaláson szükséges volt a felperesek két tanácsadó általi képviselete.

35 Azon felperesi érvet, miszerint a megtérítendő költségek összegének meghatározása során figyelembe kellene venni a Bizottság által az alapeljárás során tanúsított állítólagosan visszaélésszerű magatartást, mint nem relevánst, el kell utasítani.

36 Ugyanis, bár valamely fél magatartásának visszaélésszerű jellege releváns a költségek megosztásának az Elsőfokú Bíróság eljárást befejező ítéletében vagy végzésében, az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 87. cikkének 1. §-a és 3. §-ának második bekezdése alapján történő megállapítása szempontjából, egyáltalán nem releváns viszont a költségeknek az Elsőfokú Bíróság által ugyanezen szabályzat 92. cikkének 1. §-a alapján történő megállapítása szempontjából, amely objektív megállapítási eljárás, és az eljárás céljából szükségszerűen felmerülő költségek meghatározására irányul, függetlenül az e költségeket előidéző magatartás esetlegesen visszaélésszerű jellegétől.

37 Mindezen körülmények figyelembevételével az Elsőfokú Bíróság úgy véli, hogy a felperesek számára a Bizottság által megtérítendő költségek 300 000 GBP-ban történő megállapítása – amely összeg tükrözi az ügyben a jelen végzés meghozataláig felmerült összes körülményt – a megtérítendő teljes költség helyes értékelését jelenti.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (ötödik tanács)

a következőképpen határozott:

Az Elsőfokú Bíróság az Európai Közösségek Bizottsága által Stephen G. Sandersnek és a 94 további felperesnek – akiknek a neve a mellékletben van felsorolva – megtérítendő költségek teljes összegét 300 000 font sterlingben (GBP) állapítja meg.

Kelt Luxembourgban, 2009. november 9-én.

E. Coulon M. Vilaras

hivatalvezető elnök

Melléklet

Keith Ashby,

Mark Ashman,

Geoff Atkins,

Yvonne Austin,

Neville Bainbridge,

R. Baker,

Ian Barlow,

Terry Boyce,

Robert Bracey,

Brian C. Brown,

Mike Browne,

James Bruce,

Neil Butler,

Paul Carman,

Roy Clapinson,

Royce Clay,

Derek Downes,

Graham Evans,

Jim Evans,

Tony Gallagher,

David Gear,

John Gedney,

David Grey,

Barry Grieveson,

Bernhard Haist,

David Hamilton,

Ray Handley,

Roy Harrison,

Michael Hart,

Phillip Haydon,

Ivor Hayward,

Mark Hopkins,

Keith Howard,

Peter Howarth,

Cyril Hume,

Eifion Jones,

Glyn Jones,

Andrew Lawler,

Gordon MacMillan,

Peter Martin,

Christopher May,

Derek May,

Ian Merrigan,

Richard Middleton,

Simon Mills,

Ray Musselwhite,

Tim Napper,

Keith Nicholls,

Mike Organ,

Robert Page,

Dai Parry,

Bill Parsons,

Derek Pledge,

Tim R. Potter,

Geoff Preece,

Tom Price,

Steve Richardson,

Shirley Rivers-Playle,

Alan Rolfe,

Michael Russell,

Stephen Sanders,

Stephen Scott,

John Shaw,

Michael R. Sibbald,

Nigel Skinner,

Paul G. Smith,

Tracey Smith,

Tony Spelzini,

Robin Stafford-Allen,

Robin Stagg,

Graham Stanley,

David Starkey,

Dave Sutton,

John Tait,

Michael E. Taylor,

Paul Tigwell,

George Toft,

Jim Tulloch,

Pat Twynam,

Tony Walden,

Martin Walker,

Norman Wallace,

Patrick Walsh,

Peter Watkins,

Mike Way,

Alan West,

Andy Whitby,

Srilal P. Wijetunge,

Brian L. Willis,

David J. Wilson,

David W. Wilson,

Julie Wright,

John Yorkshades,

David Young.